

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 11.11.1999

KOM(1999)578 endelig

99/0232 (CNS)

Forslag til

RÅDETS BESLUTNING

**om vedtagelse af et supplerende forskningsprogram, som Det Fælles
Forskningscenter skal udføre for Det Europæiske Atomenergifælleskab**

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

1. Den 27. juni 1996 vedtog Rådet et fireårigt supplerende forskningsprogram (1996-1999) for driften af højfluxreaktoren (HFR) i Petten, som Det Fælles Forskningscenter skulle udføre for Det Europæiske Atomenergifællesskab. Dette program udløber den 31. december 1999.
2. I denne forslag til beslutning fremlægges et nyt fireårigt program (2000-2003).
3. Højfluxreaktoren (HFR) i Petten drives af Kommissionen på grundlag af aftalen mellem Euratom og Nederlandene af 25. juli 1961. Ifølge denne aftale har Kommissionen på Fællesskabets vegne forpligtet sig til at bygge de nødvendige anlæg og skaffe det nødvendige ekstraudstyr for at sikre "den bedst mulige udnyttelse" af disse anlæg (heriblandt HFR). Aftalen blev indgået for et tidsrum på 99 år. For at den kunne udføres, indgik de to parter en 99 årig kontrakt, hvorved den faktiske ret blev overdraget (på langtidskontrakt) den 31. oktober 1962.
4. HFR spiller en vigtig rolle for den lægevidenskabelige forskning i Den Europæiske Union og for dens praktiske formål, for materialeforskningen og for støtte til sikre nukleare teknologier.
 - Reaktoren fremstiller de nødvendige isotoper til over 60% af de 10 mio. medicinske diagnoser, der hvert år stilles i Europa. Dens kvalitet og pålidelighed gør den uundværlig til dette formål for alle europæiske medicinalvarefirmaer. Desuden kan reaktorens produktion på grund af dens beliggenhed i Europa meget hurtigt bringes ud til Europas medicinske centre. Det er af stor vigtighed for de fleste af de kortlivede isotoper, der nu anvendes.
 - Hvis HFR-reaktoren blev lukket, kunne det hurtigt føre til, at en virksomhed uden for Europa fik monopol. Det ville få alvorlige tekniske og økonomiske følger for Den Europæiske Union i form af mindre sikkerhed for levering af kortlivede isotoper og højere priser, der måtte afholdes af medlemsstaternes sociale systemer.
 - HFR benyttes også af en sammenslutning af europæiske centre, der arbejder på en ny behandling af hjernekræft ved hjælp af BNCT (borneutronfangstterapi)-teknikker. Denne sygdom kræver ca. 15 000 dødsopfre om året i Europa. Kun Japan, USA og Finland har udviklet anlæg af BNCT-typen.
 - HFR-reaktoren støtter også andre former for forskning: fremstilling af nye isotoper, udvikling af BNCT til andre anvendelsesformål, forskning i nye alfaimmunterapiprodukter, undersøgelser af medicinske protesematerialer ...
 - I grundforskningen gøres der brug af neutronstråler til undersøgelse af materialestrukturer. Denne aktivitet er under stadig udvikling og har endda ført til opførelse af nye reaktorer som FRM II i Tyskland. I denne forbindelse blev der i 1998 i reaktoren opstillet et enestående europæisk apparatur til måling af egenspænding i industrielle strukturkomponenter på indtil 1 ton.
 - Trods nedskæring af midlerne til FU på det nukleare område arbejder HFR stadig særdeles aktivt med reaktorsikkerhed og med udvikling af mere sikre fremtidige

reaktorer. HFR bidrager til følgende programmer: kontrol med reaktors ældning og levetid, omdannelse af nukleart affald med henblik på sikrere affaldsopbevaring, forbedring af brændseffektiviteten og brændselssikkerheden.

- Plutoniumholdigt brændsel (en blanding af U- og Pu-oxider og højtemperaturreaktorbrændsel) undersøges for at fjerne plutonium, der kan benyttes til militære formål.
- Konstruktion og opførelse af sikrere reaktorer i fremtiden afhænger af en lang række forskellige materialers egenskaber. Disse materialer afprøves i HFR-reaktoren.

5. Under det supplerende program, der nu nærmer sig sin afslutning, blev HFR's aktiviteter især udført ved et samarbejde mellem tre partnere: Nederlandene, Tyskland og Frankrig, som sikrede dets finansiering. Den overskydende finansiering, som i øvrigt har været voksende, skyldes eksterne kontrakter og deltagelse i Fællesskabets programmer. Arbejdsprogrammet er derfor blevet tilrettelagt til at kunne opfylde de betingelser, der er fastlagt for dette samarbejde.

I referatet af Rådets møde den 27. juni 1996 erklærer Kommissionen, at den kan bekræfte, at udtrykket "deltagelse i Fællesskabets programmer" betyder, at HFR med tilstrækkelig finansiering kan bidrage til Fællesskabets programmer, uanset om de indgår i rammeprogrammet eller ikke. HFR's deltagelse skal ske på konkurrencevilkår ved salg af bestrålingsaktiviteter til FFC's institutter i forbindelse med de forskellige opgaver, de skal udføre.

6. I tilknytning til det nye HFR-program har Kommissionen foretaget en vurdering af mulighederne for at nedsætte reaktorens driftsomkostninger på grundlag af en undersøgelse, som er blevet udført med støtte fra specialfirmaer og omfatter alle parter. Det har medført en række interne reformer, der skal øge HFR's konkurrencedygtighed uden at skade dens sikkerhed eller pålidelighed.

7. Det vedlagte forslag til det nye supplerende program nævner i finansoversigten kun bidraget fra de tre deltagende medlemsstater. Der kan ikke opstilles formelle kontrakter, som skal indgås med eksterne partnere, så længe der ikke findes noget retsgrundlag. Rådets beslutning skal udgøre dette retsgrundlag.

De tre deltagende medlemsstaters bidrag til det nye program bliver ca. 38,97 mio. euro. Dette beløb omfatter bidraget til reaktorens fremtidige nedlukning.

8. Der har siden 1998 eksisteret en "HFR-brugergruppe". Gruppen, der ledes af chefen for HFR, består af eksperter, som udnævnes af de hollandske, tyske og franske medlemmer af FFC's styrelsesråd. Gruppen rådgiver Kommissionen i spørgsmål om reaktorens drift og udvikling af dens fremtidige brug.

Forslag til

RÅDETS BESLUTNING

**om vedtagelse af et supplerende forskningsprogram, som Det Fælles
Forskningscenter skal udføre for Det Europæiske Atomenergifællesskab**

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 7,

under henvisning til det forslag¹, Kommissionen har fremsat efter samråd med Det Videnskabelige og Tekniske Udvalg,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet², og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) udviklingen af nuklear medicin i Den Europæiske Union bidrager til den sundhedsbeskyttelse, Unionen har opstillet som mål, og kræver øget brug af medicinske forsøgsreaktorer;
- (2) inden for rammerne af den fælles politik for videnskab og teknologi er det supplerende forskningsprogram for højfluxreaktoren (HFR) et af de vigtigste midler, hvormed Euratom's femte FTU-rammeprogram kan bidrage til udvikling og afprøvning af lægevidenskabelige diagnosticerings- og terapimetoder, til udvikling af materialevidenskab og til løsning af problemer i forbindelse med kerneenergi;
- (3) bidragene til finansiering af dette supplerende program kommer direkte fra Nederlandene, Tyskland og Frankrig;
- (4) foruden disse bidrag vil HFR skaffe sig midler ved at indgå kontrakter med andre og ved at deltage i Fællesskabets programmer på konkurrencevilkår -

¹ ...
² ...

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Det supplerende program for drift af HFR, i det følgende benævnt "programmet", hvis formål fremgår af bilag I, vedtages herved for et tidsrum på fem år fra den 1. Januar 2000.

Artikel 2

Finansieringen af programmets udførelse anslås at kræve et beløb på ca. 38,97 mio €. Dette beløbs fordeling fremgår af bilag II. Det omfatter bidraget til reaktorens fremtidige nedlukning.

Artikel 3

Kommissionen er gennem Det Fælles Forskningscenter ansvarlig for programmets udførelse. Det Fælles Forskningscenters styrelsesråd holdes underrettet om programmets forløb.

Artikel 4

Inden den 15. april hvert år aflægger Kommissionen rapport til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg om denne beslutnings udførelse.

Artikel 5

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles,

*På Rådets vegne
Formand*

BILAG I

VIDENSKABELIGE OG TEKNISKE MÅL

Programmets formål er især:

1. Sikker og pålidelig drift af højfluxreaktoren (HFR) i Petten. Det indebærer normal brug af anlægget i mere end 250 dage om året og styring af brændselskredsløbet under sikkerheds- og kvalitetskontrol.
2. Rationel udnyttelse af reaktoren inden for en lang række forskellige discipliner: de vigtigste forsknings- og udviklingsområder, hvor HFR kan benyttes, fremgår af følgende eksempler: materialeundersøgelser, støtte til FU i forbindelse med brændselskredsløbets sikkerhed, muligheden for at udvikle plutonium til militære formål af nukleart brændsel, udvikling af medicinske isotoper med henblik på løsning af lægevidenskabelige forskningsproblemer, afprøvning af medicinske terapiteknikker.

BILAG II

FORDELING AF BIDRAGENE

Bidragene til dette supplerende program kommer fra Nederlandene, Tyskland og Frankrig.

Disse bidrag fordeler sig således:

Nederlandene:	34,00 mio€
Tyskland:	3,77 mio€
Frankrig:	1,20 mio€
I alt:	38,97 mio€

FINANSIERINGSOVERSIGT

1. FORANSTALTNINGENS BETEGNELSE

Supplerende forskningsprogram for højfluxreaktoren (HFR).

2. BUDGETPOST

6221: Indtægter fra driften af HFR, der kan opføres som supplerende bevillinger.

B6-443: Det Fælles Forskningscenter – drift af HFR-reaktoren³;

B6-111: Det Fælles Forskningscenter – personer, der er knyttet til institutionen (delvis);

B6-121: Det Fælles Forskningscenter – midler til gennemførelsen (delvis).

3. RETSGRUNDLAG

- Finansforordningen, artikel 96, stk. 1;
- Forslag til Rådets beslutning om vedtagelse af et supplerende forskningsprogram, som Det Fælles Forskningscenter (FFC) skal udføre for det europæiske atomenergifællesskab (2000-2003).

4. BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGEN

4.1 Foranstaltningens generelle formål

Det foreslåede supplerende program drejer sig om anvendelse af HFR-reaktoren på Det Fælles Forskningscenters anlæg i Petten i forbindelse med nederlandske, tyske og franske forskningsprojekter.

Programmets formål er især:

- Sikker drift af HFR-reaktoren. Det indebærer normal brug af anlægget i mere end 250 dage om året og styring af brændselskredsløbet under sikkerheds- og kvalitetskontrol;
- rationel udnyttelse af reaktoren inden for en lang række forskellige discipliner, heriblandt fremstilling af isotoper og dertil knyttede opgaver, bestrålingsforsøg med materialer til fissionsreaktorer og fremtidige fusionsreaktorer, anvendelse af neutroner i forbindelse med forskning i faststoffysik og materialevidenskab, neutronradiografi som ikke-destruktiv undersøgelsesmetode og behandling af bestemte kræftformer ved hjælp af neutroner (BNCT) samt forskning i tilknytning hertil.

³ Foreslået post i budgettet for 2000.

4.2 Foranstaltningens varighed og nærmere bestemmelser for dens forlængelse

Det foreslåede program skal løbe i fire år fra den 1. januar 2000. Eventuel videreførelse af foranstaltningen sker ved hjælp af et forslag til et nyt driftsprogram, hvis ikke, nedlukkes anlægget.

5. KLASSIFICERING AF UDGIFTERNE/INDTÆGTERNE

5.1 Udgifter, som ikke er obligatoriske

5.2 Opdelte bevillinger

5.3 Indtægtstype

Indtægter fra opgaver, som Det Fælles Forskningscenter udfører for andre mod betaling.

6. UDGIFTERNES/INDTÆGTERNES ART

De indtægter, der kommer fra de pågældende tre medlemsstater, opføres i løbet af regnskabsårene 2000-2003 som indtægter i budgetpost 6221. Ved hjælp af disse indtægter kan der afsættes ekstrabevillinger til personaleudgifter og driftsmidler foruden aktionsbevillinger (løbende drift, investeringer og kontrakter).

7. FINANSIELLE VIRKNINGER

7.1 Beregningsmetode for de samlede omkostninger ved foranstaltningen (fastlæggelse af gennemsnitsomkostningerne pr. enhed)

Foranstaltningens samlede udgifter er blevet anslået på grundlag af:

- beregning af personaleudgifterne ud fra den forventede langsigtede økonomiske udvikling i de forskellige medlemsstater, som er hjemsted for Det Fælles Forskningscenters anlæg, især Nederlandene;
- beregning af udgifterne til driftsmidler (videnskabelig og teknisk støtte og andel af de generelle driftsomkostninger);
- beregning af aktionsbevillingerne til programmets gennemførelse (direkte udgifter til drift, udstyr og kontrakter).

Lige som de tidligere supplerende programmer kræver dette program ingen fællesskabsmidler for at kunne udføres.

De pågældende tre medlemsstater bidrager enten direkte eller gennem aftaler med forskningsinstitutterne til det supplerende programs finansiering.

En vejledende fordeling af bidragene til de samlede omkostninger ser således ud:

- Nederlandene	34 mio. euro
- Tyskland	3,77 mio. euro
- Frankrig	1,2 mio. euro
I alt	38,97 mio. euro

7.2 Omkostningernes fordeling på foranstaltningens elementer

FB i mio. EUR (løbende priser)

År	2000	2001	2002	2003	2004 og følgende regnskabsår	I alt	
Personale	0,32	0,32	0,33	0,34	p.m.	1,31	
Støttebevillinger	9,00	9,27	9,55	9,84	p.m.	37,66	
heraf:							
- drift af HFR- reaktoren	8,74	9,00	9,27	9,55	p.m.	36,56	
- anden administrativ og teknisk støtte	0,26	0,27	0,28	0,29	p.m.	1,10	
I alt	9,32	9,59	9,88	10,18	p.m.	38,97	(1)

(1) Det drejer sig her om den del, der knytter sig til de deltagende medlemsstatsers bidrag. Der vil blive skaffet yderligere midler til en anslået værdi af 31,8 mio. euro ved at udføre opgaver for andre.

7.3 Vejledende forfaldsplan for bevillingerne

FB i mio. EUR

	2000	2001	2002	2003	2004 og følgende regnskabsår	I alt
Forpligtelsesbevillinger	9,32	9,59	9,88	10,18	p.m.	38,97
Betalingsbevillinger						
2000	8,85					8,85
2001	0,39	9,11				9,50
2002	0,07	0,40	9,39			9,86
2003		0,08	0,42	9,67		10,17
2004 og følgende regnskabsår			0,08	0,51	p.m.	0,59
I alt	9,31	9,59	9,89	10,18	p.m.	38,97

8. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

Revision og intern kontrol af de videnskabelige og budgetmæssige forhold foretages af Det Fælles Forskningscenter, den interne revision foretages af finanskontrollen, inspektion på stedet og revision udføres af finanskontrollen og revisionsretten. Kontrollen med udbredelse af fissile materialer indgår i Euratom's og IAEA's inspektioner.

9. OPLYSNINGER OM OMKOSTNINGSEFFEKTIVTET

9.1 Specifikke og kvantificerbare mål, målgruppe

Programmets særlige mål er kort gengivet i punkt 4.1 (foranstaltningens generelle mål).

Målgruppen er især den del af europæisk videnskab og industri, som beskæftiger sig med energiforskning, reaktorsikkerhed, brændselskredsløbets sikkerhed og udnyttelse af HFR-reaktoren til lægevidenskabelige formål.

9.2 Begrundelse for foranstaltningen

- Behovet for EF-støtte

Højfluxreaktoren i Petten drives af Kommissionen på grundlag af aftalen af 25. juli 1961 mellem Euratom og Nederlandene. Denne aftale, der blev indgået for 99 år, indeholder ingen opsigelsesbestemmelse (i den slags kontrakter forhandles opsigelsesvilkårene i hvert enkelt tilfælde af de kontraherende parter).

- På grundlag af denne aftale udfører de nederlandske, tyske og franske myndigheder deres eget forskningsprogram ved hjælp af reaktoren. Et supplerende program - som især finansieres af Nederlandene - har vist sig at være det eneste fyldelstgørende juridiske instrument.

9.3 Overvågning og evaluering af foranstaltningen

Den interne evalueringsproces skal ved sin art og regelmæssighed sætte Kommissionen i stand til at kunne opfylde sine forpligtelser.

De kvantitative og kvalitative indikatorer og kriterier, hvorefter programmets resultater skal evalueres, fastsættes for hvert enkelt projekt: resultaterne meddeles FFC's styrelsesråd og offentliggøres snarest muligt i en årsrapport.

Foruden er særlig årsrapport for HFR (EUR 18714 EN, 1998) udgiver De Fælles Forskningscenter hvert år en "Årsberetning", som først forelægges styrelsesrådet: årsberetningen for 1998 har referencerne KOM (1999) 222 endelig udg. og EUR 18704 EN.

10. UDGIFTER TIL ADMINISTRATION (BUDGETTETS SEKTION III, DEL A)

Ikke relevant.